

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **R. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 2. 2005, č. j. 64 Az 190/2004 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým byl zamítnut jeho návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2004, č. j. OAM-2919/VL-20-12-2004. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce krajský soud odůvodnil tím, že stěžovatel na výzvu soudu, nesdělil jakou úhradu platí měsíčně za ubytování, když bydlí v podnájmu u MUDr. J. B.. Nesplnil tak faktické předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť nedoložil, že nemá dostatečné prostředky, a podle § 35 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) mu nebylo možné zástupce ustanovit.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že soud nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, neopatřil si dostatečně úplné důkazy a rozhodnutí

tak nevyplývá ze zjištěných podkladů. Konkrétně pak uvádí, že nerozuměl termínu „obratem“ a nevěděl kolik je to dnů, případně týdnů. Upozornil také, že čestné prohlášení o majetkových, osobních a výdělkových poměrech doložil a Okresní soud ve Frýdku-Místku jeho žádosti o ustanovení advokáta na základě těchto podkladů vyhověl. Rovněž uvedl, že za ubytování v Praze neplatí nic v penězích, ale své bydlení si odpracovává drobnou údržbou a pomocí na domě. Vzhledem k uvedenému žádá Nejvyšší správní soud, aby napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, rovněž požádal o odkladný účinek kasační stížnosti a ustanovení advokáta a tlumočníka.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud v prvé řadě vážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti věcně rozhodováno bez prodlení (tedy ihned po jejím předložení Nejvyššímu správnímu soudu a nezbytném poučení účastníků řízení), tedy za situace, kdy by skutečnosti tvrzené jako důvod pro přiznání odkladného účinku ani nemohly nastat. V daném případě navíc žádné skutečnosti ani tvrzeny nebyly.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel podle § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. V dané věci stěžovatel zastoupen advokátem není a sám rovněž nemá právnické vzdělání. Povaha rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, však vylučuje, aby v posuzované věci bylo možno nedostatek podmínky povinného zastoupení považovat za překážku, jež by bránila o kasační stížnosti věcně rozhodnout. Jak již totiž uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, *„za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž nebylo vyhověno žádosti účastníka o ustanovení zástupce z řad advokátů, by trvání na podmínce povinného zastoupení vedlo k vlastnímu popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, že účastník právo na ustanovení zástupce nemá*.“ Vzhledem k uvedenému rozhodl Nejvyšší správní soud v dané věci bez toho, aby byl stěžovatel zastoupen advokátem.

Pokud jde o žádost stěžovatele o ustanovení tlumočníka, tak o té zdejší soud nerozhodoval, neboť by tlumočník byl v daném řízení nadbytečný. Nejvyšší správní soud totiž veškeré informace, které k rozhodnutí o kasační stížnosti potřeboval získal ze spisu, nemusel tak stěžovatele vyzývat k doplnění či upřesnění kasační stížnosti a ani nařizovat jednání (§ 109 odst. 1 s. ř. s.).

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel namítá, že na výzvu soudu nezareagoval proto, že nerozuměl pojmu „obratem“ a nevěděl tak v jaké lhůtě má požadované informace sdělit. Uvedenou námitku lze podřadit pod důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

K tomu ze soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel v řízení o žalobě požádal o ustanovení advokáta zástupcem v tomto řízení a rovněž požádal o tlumočníka. Krajský soud jej poté česky vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů vyplnil a soudu zaslal formulář o osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Stěžovatel výzvě vyhověl a ve formuláři uvedl, že žádný majetek ani příjem nemá. Krajský soud poté stěžovatele vyzval, aby soudu obratem

sdělil, kolik platí měsíčně za ubytování. Tato výzva byla stěžovateli doručena dna 20. 1. 2005, avšak stěžovatel zůstal nečinný. Krajský soud poté jeho žádosti rozhodnutím ze dne 17. 2. 2005 nevyhověl.

Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát. Požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení. Podle § 36 odst. 3 je podmínkou pro osvobození od soudních poplatků mimo jiné to, že účastník doloží, že nemá dostatečné prostředky.

Pro ustanovení zástupce soudem tak zákon stanoví několik podmínek (§ 35 odst. 7 s. ř. s.): především musí být dány předpoklady pro osvobození navrhovatele od soudních poplatků. Druhou podmínkou pak je, aby ustanovení zástupce bylo třeba k ochraně práv navrhovatele. V dané věci však není dána hned první podmínka. Stěžovatel sice doložil ve lhůtě stanovené soudem vyplněný formulář o svých osobních, výdělkových a majetkových poměrech, ve kterém však uvedl, že nevlastní žádný majetek a nemá ani žádné příjmy. Vzhledem k tomu, že není ubytován v pobytovém středisku, ale v Praze v soukromí, vzbudila tato skutečnost v krajském soudu zcela oprávněnou pochybnost o pravdivosti vyplněného formuláře. Soud proto vyzval stěžovatele k tomu, aby obratem sdělil, kolik za ubytování platí. Ačkoli mu uvedená výzva byla řádně doručena, stěžovatel jí nevyhověl. V kasační stížnosti pak namítá, že se tak stalo proto, že nerozuměl termínu „obratem“. Toto jeho tvrzení však považuje zdejší soud za účelové. Nejen, že stěžovatel, který žije v české republice od r. 2001, od počátku řízení komunikuje s krajským soudem v češtině, ale jeho podání jsou jednoznačně a srozumitelně formulovaná a nevzbuzují pochybnosti o tom, že stěžovatel český jazyk ovládá. Rovněž výzvě k předložení vyplněného formuláře stěžovatel porozuměl a formulář předložil v soudem stanovené lhůtě. Pokud ale opravdu nerozuměl termínu „obratem“, tedy jedinému slovu z výzvy, neměla tato skutečnost na splnění jeho povinnosti žádný vliv a stěžovatel měl v souladu s obecnou právní zásadou „bdělým náležejí práva“ na tuto výzvu odpovědět co nejdříve nebo alespoň ve lhůtě 15 dnů, kterou mu krajský soud stanovil v předchozí výzvě k předložení formuláře; případně měl stěžovatel soudu oznámit, že mu z výzvy není zřejmé, v jakém časovém horizontu je povinen požadované skutečnosti sdělit. Neučinil-li tak, nelze jinak, než mu to přičíst k tíži a uzavřít s tím, že stěžovatel neprokázal, že nemá dostatečné prostředky, jak požaduje § 36 odst. 3 s. ř. s. Krajský soud v Ostravě tak postupoval v souladu se zákonem, když jeho návrh zamítl.

Pokud jde o tvrzení, že za své bydlení neplatí nic v penězích, ale odpracovává si je drobnou údržbou a pomocí na domě, tak k tomu nemohl Nejvyšší správní soud přihlížet, neboť se jedná o skutečnost, kterou stěžovatel uplatnil až poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Rovněž skutečnost, že na základě shodně vyplněného formuláře byl stěžovateli Okresním soudem ve Frýdku - Místku zástupce ustanoven, není v dané věci podstatná. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tak nebyl shledán.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není dán kasační stížností uplatněný důvod pro zrušení napadeného usnesení, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu